

„Avertizorul de integritate”: azi, despre „Comandantul Acțiunii”...

Zoe
Dantes

Am decis să cobor puțin în ierarhia statului. Nu foarte mult, stați liniștiți. Doar până la omul care a rămas în picioare prin mai multe guverne decât au reușit unele guverne să rămână în funcție. Astăzi, domnule Raed Arafat, dumneavoastră sunteți „subiectul”. Și nu, nu vă acuz de nimic. Doamne ferește! Eu sunt doar un cetățean care, în mod inexplicabil, a început să aibă întrebări. Multe întrebări. Și pentru că dvs. ați ocupat, în ultimii aproape douăzeci de ani, poziții importante în administrația statului român, iar din 2014 sunteți secretar de stat în Ministerul Afacerilor Interne și șef al Departamentului pentru Situații de Urgență, întrebările mele nu sunt chiar fără obiect. Așadar, să începem cu începutul. Din 2007 până astăzi, în câte guverne ați ocupat funcții de conducere sau funcții de rang înalt în administrația centrală și care au fost, exact, toate funcțiile pe care le-ați deținut? Cine v-a numit, în fiecare dintre aceste funcții, care au fost atribuțiile dumneavoastră și în baza căror acte normative le-ați exercitat? Și cum a ajuns un medic să acumuleze, în timp, o asemenea putere administrativă într-un domeniu care depășește cu mult medicina de urgență? Apoi a venit anul 2020. Și aici începe partea pe care milioane de români nu au cum să o uite. Ați devenit „comandantul acțiunii”. O formulare care, pentru omul obișnuit, suna deja ca într-un film în care statul intrase în regim de război.

Ce însemna exact, din punct de vedere juridic și administrativ, funcția de „comandant al acțiunii”? Ce atribuții concrete aveai? Ce decizii puteai lua singur? Ce decizii necesitau aprobarea altor instituții? Cine vă controla deciziile? Cine putea să vă retragă un ordin? Și, mai ales, cine a evaluat ulterior modul în care ați exercitat aceste atribuții? Pentru că în acea perioadă nu vorbim doar despre recomandări. Vorbim despre carantină, izolare, restrângerea circulației, controale, sancțiuni, arestări uneori, închiderea unor activități, reorganizarea spitalelor și ordine de carantinare a unor localități. Chiar comunicările oficiale ale MAI îl menționează pe secretarul de stat Raed Arafat în calitate de „comandant al

acțiunii”, semnând ordine de carantinare zonală.

Așa că întrebarea este simplă: câte asemenea ordine au fost emise în perioada în care ați fost comandantul acțiunii, câte localități au fost carantinate în baza lor și care au fost criteriile epidemiologice și juridice utilizate? Cine a furnizat datele pe baza cărora se luau aceste decizii? Cine le verifica? Și cine verifica dacă datele erau corecte? Aici ajungem la celebrul Grup de Comunicare Strategică. Cine l-a constituit, cine l-a coordonat, cine îi stabilea atribuțiile și cine valida informațiile pe care acest grup le transmitea populației? Știm astăzi că, potrivit unui răspuns oficial al MAI, Grupul de Comunicare Strategică se afla în coordonarea DSU și transmitea către mass-media informații centralizate privind numărul cazurilor, numărul persoanelor aflate în carantină sau izolare, numărul testelor, măsurile autorităților și sancțiunile aplicate. Atunci vă întrebăm: cine verifica aceste cifre înainte de a fi comunicate public? Cine era responsabil pentru corectarea lor atunci când datele se modificau ulterior? Care a fost metodologia exactă de raportare a cazurilor și a deceselor? Și, mai ales, care este astăzi cifra oficială, verificată și reconciliată, a deceselor atribuite COVID-19 în România?

Nu întrebăm dacă oamenii au murit. Au murit. Întrebăm cum au fost clasificate decesele, cine a stabilit criteriile și cine a verificat ulterior corectitudinea acestor raportări. Cine a întocmit Protocoalele din spitale și cine răspunde pentru ele? Ce sume au fost decontate de la bugetul de stat pentru spitalizările celor internați pe vaza testelor celebre. Ce sume s-au dat către cadrele medicale și către personalul instituțiilor din MS, ca și sporuri de Covid? Și pentru că tot vorbim despre decedați, trebuie să întrebăm și despre protocolul care a schimbat radical felul în care familiile și-au putut lua rămas-bun de la cei morți. Cine a elaborat protocolul privind managementul cadavrelor persoanelor decedate cu COVID-19? Cine l-a aprobat? Care au fost argumentele medicale și epidemiologice pentru procedurile impuse? Cine a decis folosirea sacilor pentru cadavre și care era justificarea exactă pentru fiecare etapă a procedurii? Câte persoane decedate au fost

supuse aceluiași protocol și când a fost modificat? Și de ce? Apoi avem spitalele. În perioada pandemiei au fost spitale transformate, secții închise sau reorganizate, pacienți mutați, operații amânate și servicii medicale suspendate sau restrânse. Care a fost numărul total al unităților medicale transformate în spitale COVID sau reorganizate pentru COVID? Câte servicii medicale pentru alte patologii au fost suspendate ca urmare a acestor decizii? Câți pacienți au fost externați, transferați sau au rămas fără acces la tratamente programate? Și cine a făcut, ulterior, evaluarea efectelor acestor decizii asupra pacienților care nu aveau COVID?

Apoi vine Spitalul Foișor. În aprilie 2021, dumneavoastră ați semnat ordinul prin care Spitalul Foișor urma să fie transformat în unitate COVID. Ați spus ulterior că decizia a fost corectă și că, dacă ar fi să decideți din nou, ați lua aceeași decizie. Atunci vă întrebăm: cine a solicitat transformarea Spitalului Foișor? Pe ce date privind ocuparea paturilor ATI s-a bazat decizia? Cine a stabilit că evacuarea pacienților trebuie făcută în acea noapte? Cine a stabilit procedura de transfer? Cine a verificat condițiile în care au fost transportați pacienții? Și cine a făcut evaluarea ulterioară a acestei operațiuni? Pentru că dacă decizia a fost corectă, ar trebui să existe și o evaluare care să arate ce a produs concret acea decizie.

La fel trebuie să vorbim despre spitalele modulare și despre toate investițiile făcute în infrastructura de urgență COVID. Cât au costat? Cine le-a construit? Cine le-a administrat? Câte paturi au fost efectiv funcționale? Câte au fost ocupate? Cât timp? Cât a costat fiecare zi de funcționare? Și care a fost raportul dintre banii investiți și beneficiul medical obținut? Apoi izoletele. Au devenit una dintre imaginile emblematiche ale începutului pandemiei în România. Cine le-a comandat? Câte au fost achiziționate? Cu cât? De la cine? Câte au fost efectiv utilizate? Care a fost justificarea medicală pentru achiziție și ce s-a întâmplat cu ele ulterior? Și măștile. Cine a stabilit necesarul? Cine a făcut achizițiile? Prin ce proceduri? Cât s-a plătit? Cine au fost furnizorii? Câte măști au fost distribuite și câte au rămas neutilizate? Și, pentru că pandemia a însemnat și o operațiune

uriașă de comunicare publică, trebuie să știm și câți bani publici au fost cheltuiți pentru informarea populației. Cât a plătit statul român către televiziuni, publicații, site-uri, agenții de publicitate, influenceri și alte persoane sau entități pentru campaniile de comunicare privind COVID-19 și vaccinarea? Cine a decis aceste campanii? Care au fost criteriile de selecție? Cine au fost beneficiarii? Care au fost contractele și ce rezultate au fost măsurate?

Nu întrebăm dacă era bine să fie informată populația. Întrebăm cât a costat informarea populației și cine a primit banii. Mai avem și infrastructura informatică. Ce rol a avut Serviciul de Telecomunicații Speciale în colectarea, transmiterea, centralizarea și prelucrarea datelor privind cazurile COVID? Cine administra efectiv platformele? Cine avea acces la date? Cine le valida? Care era traseul informației de la unitatea medicală până la cifra anunțată zilnic de Grupul de Comunicare Strategică? Și, evident, cine a făcut auditul ulterior al acestui sistem? Pentru că într-un stat care a luat decizii atât de drastice pe baza unor cifre, cifrele trebuie să fie cea mai verificabilă parte a întregului mecanism. Și mai avem vaccinarea. Cum au fost stabilite condițiile de transport, depozitare și administrare a vaccinurilor? Cine era responsabil pentru respectarea temperaturii și a lanțului frigorific? Ce proceduri existau pentru monitorizarea acestora și cine verifica respectarea lor în centrele de vaccinare? Iar dacă au existat situații în care condițiile de administrare au fost contestate public, ce controale au fost efectuate și care au fost rezultatele lor?

Și da, ajungem și la imaginile cu tehnica militară scoasă pe străzi în perioada stării de urgență. Ce tip de tehnică militară a fost utilizată, în ce localități, în baza căror ordine și cu ce scop? Cine a solicitat această intervenție? Cine a aprobat-o? Care a fost rolul Ministerului Afacerilor Interne, al Ministerului Apărării Naționale, al DSU și al dumneavoastră personal în această decizie? Nu întrebăm ca să construim o poveste. Întrebăm pentru că există documente. Și pentru că toate aceste decizii au avut și un cost, nu putem încheia fără să CEREM o Situație Financiară Completă a perioadei pan-

demice. Nu o estimare, nu o cifră rotunjită și nu o formulare de tipul „în limita bugetului aprobat”. O situație centralizată și defalcată pe instituții și structuri, pe fiecare categorie de cheltuieli și pe fiecare program sau acțiune: sumele aprobate, sumele angajate și sumele efectiv plătite, sursa finanțării, procedura prin care au fost atribuite contractele, furnizorii și beneficiarii, precum și rezultatul și destinația finală a bunurilor și serviciilor achiziționate. Vrem să știm cât a costat, în total, gestionarea pandemiei și, mai ales, cât a costat fiecare dintre deciziile despre care am vorbit: carantină și izolare, spitale și infrastructură modulară, echipamente, izolete, măști, comunicare publică, platforme informatice, vaccinare și toate celelalte operațiuni coordonate prin structurile aflate în responsabilitatea dumneavoastră. Iar dacă asemenea situație financiară există, unde poate fi consultată integral? Dacă nu există, cine are obligația să o întocmească și să o pună la dispoziția cetățeanului? Pentru că dvs. ați fost omul care apărea în fiecare zi în fața românilor și le spunea ce se întâmplă. Ați fost comandantul acțiunii. Ați semnat ordine. Ați coordonat structuri. Ați participat la decizii. Ați fost una dintre figurile centrale ale statului român în cea mai restrictivă perioadă pe care generația noastră a trăit-o în timp de pace. Iar astăzi, după ce anii au trecut, este absolut legitim să întrebăm ce s-a făcut, cum s-a făcut, cu ce bani, în baza căror date și cu ce rezultate. Am așteptat să o facă Parlamentul. Nu a făcut-o! O cerem noi, cetățenii. Nu vrem să vă judecăm. Nu este treaba noastră. Nu vrem nici să vă condamnăm. Nici asta nu este treaba noastră. Vrem doar să știm. Pentru că noi suntem, după cum v-ați dat deja seama, avertizori de integritate. Iar avertizorul de integritate nu bate cu pumnul în masă. Avertizorul întrebă. Și, dacă tot am început să întrebăm, domnule Arafat, să nu vă supărați dacă mai durează puțin. Promitem să nu purtăm geacă neagră. Promitem să nu scoatem tancurile pe stradă. Promitem să nu dăm ordine. Noi avem doar o armă mult mai modestă: întrebarea. Și, spre deosebire de tancuri, nu costă nimic de la buget...

Mihai Viteazul și „hoardele de idioți” ...

Ion Aurel
Pop

Văd că se vântură în continuare pseudo-știri despre Mihai Viteazul. Firește că, de când era în viață, domnul român a stârnit mari adversități. Și nici nu este de mirare acest lucru. Nu degeaba, în secolul în care murise Mihai, cronicarul Gheorghe Brancovici (care nu era de neam român) nota: „Domnul Mihaiu [...] au lătit puterea neamului românesc, cu fericire stăpânind Măriia Sa câte trei țări, adică Ardealul, Moldova și Țara Muntenească”. Invidia înflorea și atunci și conducea, ca și azi, la invective grave, la caracterizări pline de ură, la pamflete abominabile, despre domn și familia sa, despre români în general. Cum adică, un valah să ajungă în grațiile împăratului romano-german Rudolf al II-lea, să semneze acorduri scrise de colaborare cu acesta, să intre în Transilvania și să guverneze țara în numele acestui mare suveran (cel mai mare și mai puternic atunci suveran creștin din Europa). Numai Ștefan cel Mare reușise o astfel de performanță cu regele-împărat Maximilian de Habsburg. Vă rog să vedeți lucrările celor patru diete (ultima nu a mai ajuns să se reunească) convocate de Mihai în Transilvania, cât a fost el principe la Alba Iulia. Au lucrat aceste „parlamente”, la porunca domnului român și au stabilit: folosirea limbii române, alături de latină și maghiară, ca limbă oficială a țării; acordarea dreptului la pășunat al turmelor din satele românești în hotarul satelor săsești și ungurești (anterior doar reciproca era valabilă și se ajunsese inclusiv la pedepsirea cu moartea a păcurarilor români care nu-și stăpâneau turmele și le lăsau să pască „iarba privilegiaților”; scutirea preoților români (ortodocși) de robotă, pas important pe calea eliberării lor din iobăgie, după cum suna „dorința expresă a Măriei Sale” (dieta, ostilă, s-a văzut obligată să se conformeze: „În ceea ce privește a doua dorință a Măriei Tale, ca persoanele preoților români să nu poată fi silite de nimeni la robotă, am respectat și în această privință dorința Măriei Tale și am hotărât ca preoții români să fie scutiți pretutindeni, în persoana lor, de astfel de slujbe”); anterior, doar preoții calvini, luterani, unitarieni și romano-catolici erau oameni liberi, ortodocșii români, nerecunoscuți legal (ca și credința lor) erau ținuți drept șerbi, obligați la robotă.

În afară de aceasta, Mihai a emis, verbal și în scris, spre marea scandalizare a privilegiaților, porunci în limba română, a introdus în consiliul principelui și în dieta boieri români; a creat funcții comune

pentru Țara Românească și Transilvania, a pus căpitani români în fruntea unor cetăți, juzi români în fruntea unor orașe; a dăruit moșii nobililor maghiari, dar și boierilor români din Făgăraș și nobililor români din Caransebeș; a făcut un fel de recensământ, o „samă” a județelor (așa numește el comitatele transilvane), vămilor și ocnelor; domnul a sprijinit Mitropolia Transilvaniei (a numit un ierarh al său, cu titlul de „arhiepiscop și mitropolit al Bălgradului, Vadului, Silvașului, Făgărașului și Maramureșului”), a adus ierarhi și preoți din Țara Românească acolo unde nu existau, a ctitorit o seamă de biserici românești; i-a scris împăratului să accepte legalizarea ortodoxiei, adică socotirea acestei confesiuni între cele legale și egale toate între ele, iar împăratul i-a răspuns lui Mihai: („Eu, împăratul, rog pe Domnia Ta să nu lași într-acel loc [în Transilvania] mulți credincioși, numai să lași trei: greci, frânci și lotreni, numai să gonești calvinii și arianii și să le iai biserica...”); împăratul, în plină Contrareformă, voia ca Mihai să-i sprijine pe „frânci”, adică pe romano-catolici (cum erau și el și Casa de Habsburg), pe „greci” (ortodocși, cu era Mihai și neamul său), pe „lotreni” (cum erau sașii, de aceeași limbă cu împăratul), dar pe calvini (cum erau majoritatea ungurilor) și pe „ariani” (adică pe unitarieni, tot unguri și secui, dintre categoriile lor mai sărace) să-i „gonească”.

Natural, nu s-a petrecut nicio „gonire”, dar anumite acțiuni anticalvine ale lui Mihai Viteazul sunt atestate. În pofida clișeelelor, Mihai s-a ocupat și de țărani și a sprijinit cererile satelor românești din Transilvania. Dar era greu să fie darnic cu țărani în timp de război. Era nevoie de dări strânse la timp, de mari cantități de bani, de cereale, de bunuri pentru armată. Nobilimea cere mereu măsuri grabnice și aspre, pe care domnul trebuie să le aprobe. Chestiunea era destul de delicată și datorită faptului că acești supuși erau în marea lor majoritate români și aveau încredere în domnul român ajuns stăpân peste ei. Numai că timpul a fost foarte scurt, iar Mihai nu putea să acționeze altfel decât un guvernănt (un conducător, un mare boier) al timpului său. Un lucru putea însă să facă domnul – pe fondul sensibilităților naționale moderne, tot mai puternice – și l-a încercat: să elimine discriminările etnice din rândul țărănilor, al supușilor, adică să ia anumite măsuri ca țărani români să nu fie tratați mai rău decât ceilalți țărani, cum era practica obișnuită în principat. Încă de pe la jumătatea secolului al XVI-lea, anumite decizii dietale, precizând că țăranul maghiar/catolic putea

fi acuzat pe baza a șapte martori, iar românul pe baza a trei, îl puneau pe acesta din urmă în gravă inferioritate în fața legii. Un început în sens reparador a fost făcut de domn prin pomenita cerere adresată unei diete din iulie 1600, în privința dreptului la pășunat al turmelor satelor românești. Dieta nu se arată prea entuziastă să îndeplinească dorința Măriei Sale, dar admite la urmă: „din respect față de Măria Ta și din bunăvoința noastră față de Măria Ta, încuviințăm aceasta ca toate satele lăzuite, atât cele ungurești, cât și cele săsești, să dea satelor românești, precum și satele românești altor sate românești, pășunat liber pentru cai, boi, junci și porci, afară de oi, fiindcă pentru oi nici până acum n-a dat nici un vecin altui vecin asemenea locuri de pășune”.

Mihai Viteazul nu a putut să fie la 1600 un democrat cum erau luptătorii de la 1848 și cum l-ar fi vrut Bălcescu. Dar nici un tiran nu a fost, pentru că nu cerut pentru români regim special, ci numai egalitate cu „cele trei națiuni și patru religii” privilegiate din Ardeal. Ideea că Mihai ar fi fost un asupritor mare al țăranilor s-a născut prin pana lui Nicolae Bălcescu, așa cum „legătura lui Mihai” a fost și ea greșit interpretată. Era vorba despre o „samă”, o evidență a locuitorilor țărani, care, în timp de război și de jafuri otomane, se mișcaseră și se stabiliseră pe alte moșii decât cele de baștină. Domnul voia să-i știe bine, numărați bine acolo unde erau, ca să-și plătească fiecare dările față de domn (stat) și boieri. Nu e vorba de nicio „legare de glie” făcută de Mihai. Țăranii vecini (rumâni) erau mai demult legați de moșiile unde trăiau și nu se puteau mișca în voie, fiindcă altminteri s-ar fi creat haos. Așa că ideea că Mihai și-a robit poporul, că i-a asuprit crunt pe țărani vine din regimul comunist, când toți domnii și boierii făceau parte din „clasa exploatare” și trebuiau condamnați „cu mânie proletară”. Mihai a fost un om, nu un sfânt, cu greșeli și cu păcate. Dar a fost o mare personalitate a trecutului românilor și a devenit, pe bună dreptate, simbol național. Luați simbolurile naționale ale altor popoare (vecine, să zicem) și veți vedea că toți acești oameni deveniți eroi naționali au păcate. Mihai nu a fost numit „Viteazul” de noi sau de generația romantică. El a intrat în folclor încă din timpul vieții, iar apoi, în timp, poporul român i-a multiplicat imaginea: „Auzit-ați de-un Mihai,/ Ce sare pe șapte cai,/ De strigă Stambulul vai!”.

Cei ce cârtesc acum, habar nu au de istorie, ori sunt puși pe denigrat, ori sunt inamici ai numelui de român, ori

sunt stipendiați ca să împrăște cu noroi. Despre trecut, trebuie vorbit cu argumente, cu surse, cu citate din epocă, nu cu povești, cu opinii vagi, ci zvonuri. Cronicile nu sunt izvoare de primă mână, ci sursele documentare trebuie să aibă întâietate. Cum să dăm crezare lui Szamosközi Istvan, umanistul, care zice la început, cât a luptat numai cu turcii, că Mihai era un erou, un eliberator, un apărător al Creștinătății, iar apoi, după intrarea lui în Transilvania (în numele împăratului, de altfel), îl face „Tiranul” și „Valahul”? Acest umanist are însă o remarcă memorabilă. El spune că românii (care locuiau peste tot), la vestea intrării lui Mihai în Transilvania, s-au ridicat la luptă contra asupritorilor lor (nobililor), „mânați de încrederea că aveau de-acum un domn din neamul lor”. Este surprinsă aici marea solidaritate românească, peste granițele politice ale timpului. Sigur, au fost atunci mari dezordini, „oastea românească” (așa era percepută, fiind condusă de un principe român, dar ea era de mercenari, de mai multe etnii) a prădat peste tot, a lovit și a ucis. Ea trebuia să sprijine puterea lui Mihai, contra puterii Bathoreștilor și a nobilimii. Așa a fost la război, oriunde și oricând. După moartea voievodului, dieta a stabilit cum să fie urmăriti, descoperiți și uciși românii care fuseseră de partea voievodului (un român, Daniel din Zlaști, a fost prins și legat de doi cai mânați în direcții diferite, apoi tăiat în patru și expus la porțile a patru orașe, „ca să se îngrozească valahii”); a mai stabilit ca valahii din cele două principate extracarpatiche să nu mai poată intra în Transilvania; mai ales preoții trebuiau să fie prohibiți, fiindcă Mihai și-ar fi pregătit venirea „prin tainica lucrare a preoților săi care se numesc călugări”. Nobilimea a cerut împăratului ca, de-atunci înainte, principele și conducerea Transilvaniei „să fie numai de sânge unguresc și de națiune ungară”. Nu mai spun cum a fost pedepsit căpitanul Baba Novac de către nobili, la Cluj, februarie 1601 (ars pe rug și lăsat neîngropat, la cheremul ciorilor). Toate aceste cruzimi nu au cum să fie puse în seama lui Mihai Viteazul, dimpotrivă ele au fost cauzate de „civilizata nobilime” a Transilvaniei.

Așa că ar fi bine să fim mai echilibrați și să nu condamnăm înainte de face un proces corect și drept. Dar cum – vorba lui Umberto Eco – „hoarde de idioți” se revarsă acum pe mijloacele de difuzare în masă, este greu de ales grâul de neghină. Oare nu ne putem, cetățeni români fiind, înfrâna ura față de români? Ce se câștigă prin revărsarea valurilor de ură și de invidie? Cine i-a stabilit pe unii judecători ai națiunilor și

popoarelor?

De ce românii și România să se lase mereu ponegriți și umiliți? Cred sincer că este nevoie de demnitate în acest caz și de o undă de generozitate. Nu degeaba, exemplele noastre creștine ne conduc nu numai spre adevăr și dreptate, ci și spre bunătate și iubire. Iar analiza faptelor lui Mihai trebuie lăsată cercetătorilor autentificați, celor care cunosc limbile izvoarelor, care pot distinge și compara evenimentele. Mihai nu a stat o clipă locului și a făcut bune și rele. În plină glorie, era așteptat în Balcani ca eliberator al Constantinopolului. Știu că voi fi criticat (înjurat, căci așa fac unii), fiindcă sunt persoane care doar văd numele meu și pornesc mașinăria calomniei. Mi le asum pe toate și mă duc înainte. Și nu, problema nu este că unii critică personalitatea lui Mihai Viteazul, ci faptul că se bagă în treabă oameni care nu au citit niciun un izvor despre Mihai. Nu neapărat un izvor în original (adică în latină, germană, maghiară, turcă, franceză, italiană etc.), cu prescurtări și chei paleografice grele – treabă pe care o fac numai specialiștii – ci unul publicat și tradus în română. Câți au citit cartea fundamentală a lui P. P. Panaitescu, intitulată chiar „Mihai Viteazul”? Fără așa ceva, numai pe bază de impresii „progresiste”, neomarxiste, xenofobe, șovine, antiromânești etc., e simplu să intervii din vârful buzelor, fără cunoștințele necesare. Și eu am opinii despre fizica nucleară, despre teoria relativității, despre metalele rare și chiar despre plantele de leac, dar mă limitez la observații de profan, de nespecialist. Și am învățat să o fac fără ostentație, cu respect pentru cei care știu domeniile respective în funcție de meseriile lor. Nici legat de inteligența artificială (IA) nu mă prea pronunț. Dar nu mă pot împiedica să mă mir mereu de prostia naturală (PN)! Oare de ea, de PN, când se va ocupa cineva? Totuși, revin: cred sincer că ne-ar merge mult mai bine dacă ne-am ocupa fiecare nu de toate câte sunt, ci de ceea ce știm mai bine, de meseria noastră, de specialitatea noastră. În comunism se spunea: „Să facem totul, tovarăși!” și era greșit. E bine să facem doar ceea ce trebuie făcut și ceea ce știm să facem fiecare. Orice om de pe lumea asta poate să fie criticat, dar cu decență și în cunoștință de cauză.

Nu, nu ați greșit protestul... Doar „umplutura”...

Cezar Adonis
Mihalache

Da! Trebuia să fim de multă vreme în stradă! Dar nu pentru o „merdenea”. Nu pentru o dovedire a „croissantului” cu aere burgheze prin „tradiția” brusc descoperită și asumată în mișcări de mase... „la coadă”! Pentru că nu „merdeneaua” era scânteia dezmoștirii noastre... Nici foietajul, nici umplutura ei... Ceva cu mult mai subtil: gazele ălea, fără de care nu mai ieșea ea din cuptor... Și fără de care, curând, chiar s-ar putea să nu mai iasă... Căci, nu trebuie să ajungem în ziua în care nu vom mai avea „merdenele” de ieșit în stradă pentru că, nemaifiind gaze, ori fiind prea scumpe chiar, să înțelegem că am greșit motivul. Chiar dacă vor zice mulți că tocmai „merdeneaua” de acum a dovedit „lumii” că suntem vii. Încă vii! Că societatea, iată!, este aici, veghează și mai ales reacționează! Că nu este adevărat că ne-am „zombificat” în nepăsare, resemnare, frică, iar, prin toate, în tăcere! Dovadă tocmai „merdeneaua” aia care a rupt gura Pieței Amzei în două... Și oamenii ăia care s-au dus să facă ditamai coada la merdeneaua studentească... Să arate lumii că suntem vii, chiar dacă între straturi de foietaj... Că așa ne place nouă... Să fim mai pe după ceva... Dacă nu în spatele tastaturii, în spatele unui pseudo-motiv: acum, „merdeneaua”... Dar, în rest, funcționăm! Reacționăm!

Și se rup psihologii (sociologi) și sociologii (psihologi) în a explica această aproape adicție freudiană nou descoperită: merdenea vs. croissant. Să interpreteze cumva penibilul isteric al alegerii dintre croissantul dintre cracii Miței-biciclista (fostă pupăză de București ajunsă azi emblemă) și merdeneaua „tradițională”...

Petru
Jipa

În tăcerea asurzitoare a câmpurilor de luptă, acolo unde pământul este ud nu de rouă, ci de sânge, se petrece cea mai cinică alchimie din istoria umanității. Nu este vorba de transmutarea plumbului în aur, visul vechi al alchimiștilor medievali, ci de o transformare mult mai brutală și reală: fierul rece al săbiilor, al baionetelor și al obuzelor se topește în lingouri strălucitoare de bogăție. Aforismul „Cel mai bun negustor este războiul, el transformă fierul în aur” (Friedrich Schiller) nu este doar o metaforă sumbră, ci o diagnoză crudă a mecanismelor economice și morale care guvernează conflictele armate. Războiul, acest mare bazar al morții, funcționează pe principiul unei oferte și cereri perverse, unde marfa vândută este distrugerea, iar profitul este acumulat de cei care stau departe de linia frontului. Pentru a înțelege această paradoxală prosperitate, trebuie să privim dincolo de eroismul romanti-

Doar că, și unii și alții, greșesc... Iar protestul pro merdenea nu e o dovadă că suntem vii. Că suntem încă aici, și „ființăm”! Ci doar a dovedit nivelul de absolut, nu al absurdului conjunctural isteric (că era mai bine ca imagine a noastră de „homines plebei”), ci al analfabetismului funcțional (în masă). Al unui „test Pisa” la care au căzut toți protestatarii de pofte... Și cei de la Mița-biciclista, și cei de la merdeneaua lui „nea Mihai”... Pentru că, dacă o societate nu iese în stradă când paloșul guvernamental al restricțiilor, nedreptăților, confiscărilor de drepturi financiare (drepturile pensionarilor, ale mamelor, ale pacienților, ale bolnavilor incurabili și ale celor aflați în asistență paleativă, ale copiilor, elevilor, salariaților, ale societății, strat cu strat, foietaj cu foietaj) când țara este vândută pe bucăți, când viitorul ei este aproape fătîș pus în piuneze și „infringementuri” fatale, când un europarlamentar român (!) face lobby agresiv investițiilor „culturale” ungare în Transilvania (rușine, bre boanghene Nicu a lui Ștefănuță!), cersind bunăvoința noului premier de la Budapesta de a-l primi, la ușa mai mică de pseudoimperiu, să discute despre drepturile maghiarilor din Transilvania, că el este reprezentantul lor, nu al românilor Țării care l-a trimis în Parlamentul European, când resursele țării sunt vândute, când sarea pleacă afară, când apele ne sunt contorizate, când ni se interzice dreptul de a avea minimul confort asigurat, culmea, cu propriile noastre resurse (pe care suntem puși să le cumpărăm de la alții!), când ave(a)m tehnologii și unități industriale, impunându-ni-se doar limite și linii roșii, atunci avem o problemă gravă în a înțelege, în a conceptualiza lucrurile, evenimentele, faptele... Și când, dramatic, dar deloc de mirare, alegem a face „dreptate”, și poate și îndreptare, lucrurilor epigonice... Trecătoare și fără a

lăsa vreo urmă pentru ziua de mâine... Când alegem „merdeneaua”... Și ne mai și mândrim cu exercițiul dovedit: că suntem vii! Evident, că doar am mușcat din merdeneaua aia! Că suntem și logici? Aici mai este de discutat...

„Strada” a greșit dară mesajul. Nu neapărat și locul. Pentru că, pe fond, „merdeneaua” Amzei putea fi folosită ca motiv de răsculare, dar atingând esența problemei care ne macină fundațiile societății, și economic, și moral, și ca posibilitate de a mai veni în fața lumii cu propria identitate, liber aleasă. Că gândim, deci existăm, nu molfăim și ne facem că ființăm! Că viețuim, agitându-ne dintr-un moft. Și nu (nu încă) de foame, aia care roade cu adevărat, care ne va roade, poate nu atât încât să se adeverească avertizările apocaliptice ale unui consilier al Băncii Naționale, care ne-a zis-o, verde-n față, că o să ajungem să mâncăm iarbă și scoarță de copaci (dar, deh’, de unde și acestea?!). Foamea aia care când te înhață de mațe de nu-ți mai arde de fițe de bicicliste și trotuar de Amzei... Dar, da, protestele pro merdenea puteau fi un început... Pentru că esența era acolo... Gazele... Că dacă rămânem fără ălea, dacă se scumpesc ori nu o să ne mai ajungă, vorba turcului: „Yok, merdenea!”... Și, la cum ne-am dovedit starea de spirit: ioc și ieșit în stradă!

Acolo, în substraturile merdenelei pândește o situație care s-ar putea să ne dea de furcă la iarnă... Gazele... Dar, fericiti de izbânda de a fi prins loc la coadă (plâng copiii lui Decembrie ’89 în ceruri de „țelurile” noastre de astăzi...), ronțăind cu devotament de revoltă fratricidă față de croissantul „elitist”, nu am avut timp să vedem, să pricepem, să punem lucrurile în context... Că eram „lucrați”, în același timp aproape, tocmai pe esența inclusiv a existenței mer-

Visul alchimiștilor...

noilor clădiri, dar aurul rămâne în conturile celor care dețin contractele de reconstrucție. Este o ironie tragică faptul că aceeași mână care a semnat ordinul de bombardament poate semna, ulterior, contractul de reconstrucție, dublându-și astfel profitul. Războiul creează o dependență economică, o spirală în care națiunile epuizate sunt obligate să cumpere securitatea cu prețul viitorului lor financiar. Totuși, această „poleire” a fierului are un cost ascuns, plătit nu în monedă, ci în umanitate. Dacă privim atent, vedem că aurul obținut este pătat iremediabil. Prosperitatea construită pe temelii de oase este șubredă și iluzorie. Societățile care înfloresc în timp ce altele ard poartă povara unei vinovății colective care, în timp, erodează coeziunea socială și integritatea morală. Transformarea fierului în aur este, în realitate, o iluzie optică a valorii: ceea ce pare bogăție este, de fapt, capitalizarea suferinței. „Negustorul” război nu vinde doar produse, ci vinde frica, incertitudinea și moartea, iar prețul

denelelor... Gazele pentru acum, pentru la iarnă... Și, dacă, îndrăznim, poate și dincolo de primăvară... Pentru că depozitele noastre de gaze naturale sunt umplute la un nivel foarte mic: de numai 68,51 la sută. Deși ne apropiem de data la care, e drept, pe alte calendele asprime ale Bruxelles -ului (care, nu s-a „înmuia” în cerințe, doar a reevaluat pentru propriul joc), trebuia ca nivelul de înmagazinare a gazelor să fie la minim 90 la sută. Doar că, depozitele noastre se umplu tot mai greu... Producția existentă pleacă spre alte zări, spre alții. Și se vor umple și mai greu... Căci producția de numai mâine, din Marea Neagră, a fost deja cumpărată de aceiași alții încă de „ieri”... Dar noi nu ne agităm... Ce dacă avem în stocurile de gaze naturale, practic rezerva noastră de vremuri grele, de iarnă, doar 68,51 la sută?! Suntem acoperiți! Că nu mai este valabilă decizia de mai agărț a UE care ne obliga să avem, la 1 octombrie ale fiecărui an, 90 la sută din stocuri făcute! Căci fără să avem noi habar, a dat Bruxelles -ul o dezlegare. Și, nu numai că termenul limită a fost mutat spre miezul iernii, dar nu mai suntem obligați nici să le umplem la 90 la sută din capacități... Ajung 75 de procente... Că a decis UE: putem reduce procentul obligatoriu cu zece procente... E de la „coana Europa” dezlegare! Ba, cu încă vreo cinci la sută. Că ne lasă! Așa că, în ciuda iernii, nu mai suntem obligați să umplem depozitele! Sigur, nu este nici o favoare pentru noi. Că prin astfel de dezlegări, nu se înmoaie baba iarna de zicerile celeilalte babe, a UE... Iar ea o să vină exact când îi este... vremea. Și după cum sunt și vremurile. Azi secetă, mâine ger de vor crăpa și albiile râurilor secate și ale lacurilor golite înaintea verii deși se știa că vor urma iarăși perioade secetoase, că „pietrele

foamei” vor ieși tot mai des și pentru tot mai multe zile, săptămâni, luni, la iveală...

De fapt, reducerea cotei obligatorii de umplere a depozitelor de gaze naturale (de la acel minim 90 la la 75 la sută), „relaxarea” termenului pe calendar, oricând între fosta linie roșie de „infringement” de la 1 octombrie al fiecărui an la miezul iernii, și dincolo de el, ascunde o altă mârłanie de Bruxelles la care guvernanții noștri au pus botul. Pentru că nici un stat european nu o să se ia după noile „criterii” ale UE, dimpotrivă, vor umple cât vor putea de mult propriile depozite. Că procentele Bruxelles -ului nu dezgheață iarna. Nici economiile, nici industria, nici locuințele... Aici este doar „viitorul” rezervat nouă. Acela în care, deși aveam cel mai puternic motiv pentru a prelua (chiar integral) gazele extrase din Marea Neagră pentru țară tocmai sub motivația obligației de mai ieri de umplerea a depozitelor la 90 la sută din capacitate (astăzi, prin reevaluarea cotei minime, fie și la 75 la sută), nu am făcut nimic... Iar acum, toată marja de dincolo de 75 la sută va fi dedicată „exportului” de gaze fără nici o opreliște. De fapt, transferului, pentru că nici bani nu vom primi... Ni se va scădea, resconta, deconta din presupuse datorii, din obligații, de la PNRR, de la alte „infringementuri”. Astfel, chiar dacă s-ar mai trezi vreun partid să rupă gheața care stă să se aștearnă peste noi, peste economia noastră, peste casele noastre, și va impune obligația asigurării stocului minim, în acea marja de scădere de la 90 la sută la 75 de procente se vor alinia toate exporturile/transferurile de gaze de sprijin, de susținere, ale economiilor de război ale altora, ori cele direct dirijate, „prioritizate” de către Bruxelles către anumite membre UE.

este plătit de generații întregi care trebuie să trăiască cu ecoul exploziilor în memorie.

În concluzie, deși istoria ne arată că războiul a fost adesea un accelerator tehnologic și economic pentru anumite elite, eticheta sa de „cel mai bun negustor” rămâne o etichetă a cinismului suprem. Fierul se poate transforma simbolic în aur prin balanțele comerciale ale industriilor de apărare, dar această aurire nu aduce lumină, ci umbre lungi peste conștiința umană. Adevărata valoare nu rezidă în lingourile acumulate din vânzarea distrugerii, ci în pacea fragilă care permite fierului să fie folosit pentru pluguri, pentru șine de tren și pentru structuri care susțin viața, nu care o curmă. Războiul poate fi un negustor eficient, dar este unul care falimentează sufletul omenirii, lăsându-ne cu un aur rece, greu și steril, incapabil să hrănească sau să încălzească.

Privesc cu teamă la televizor, ce văd: În lumina spuselor premierului nostru, am rămas pe întunerici, iar armele care apără țara noastră sunt ascunse în pantalonii

scurți ai aleșilor. Doar dronele dansează pe valurile Dunării.

Dar suntem apărați de sălile sacre europene unde aerul este încărcat de mirosul de cafea stătută și cerneală proaspătă. Acolo se naște un nou tip de birocrație. Nu răcnește ca un leu; șoptește ca un teanc de hârtii care foșnește. Aceasta este era reglementărilor, o rețea labirintică atât de densă încât chiar și arhitecții ei își pierd uneori drumul. Pentru observatorul ocazional, aceste reguli par garanții benigne, protejarea consumatorilor, conservarea mediului, asigurarea confidențialității digitale. Dar pentru antreprenor, fermier și proprietar de mică afacere, ele se simt mai puțin ca protecție și mai mult ca sufocare. Suntem martorii nu doar ai unei expansiuni a legislației, ci ai unei potențiale nebunii a supra-reglementării, semnalând chinurile dureroase și agonizante ale globalismului așa cum îl știam odinioară. Să fie pace!